

FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
FBE610
Bilimsel Araştırma Yöntemleri Dersi

Lisansüstü Eğitim-Öğretim Yönergesi
Hafta-2

Fen Bilimleri Enstitüsü Sosyal Medya Hesaplarını ve web sayfasını güncel haberlere ve duyurulara ulaşmak için takip ediniz.

Web Sayfası: <https://fen.firat.edu.tr/tr>

Instagram: <https://www.instagram.com/firatfenbilimleri/>

X: <https://x.com/FEnstitusu>

Facebook: <https://www.facebook.com/firatfbe>

Doktora Programı

- **Tezli yüksek lisans derecesi ile kabul edilmiş öğrenciler için** toplam 21 Ulusal krediden az olmamak koşuluyla; en az 7 (yedi) ders, seminer, yeterlik sınavı, tez önerisi ve tez çalışması ile her eğitim öğretim döneminde en az 60 AKTS olacak şekilde toplamda en az 240 AKTS kredisinden oluşur.
- **Lisans derecesi ile kabul edilmiş öğrenciler için** ise en az 42 ulusal kredilik 14 (on dört) ders, seminer, yeterlik sınavı, tez önerisi ve tez çalışması ile her eğitim-öğretim döneminde en az 60 AKTS olacak şekilde toplam en az 300 AKTS kredisinden oluşur.

Doktora Programı Süresi

Doktora programı, bilimsel hazırlıkta geçen süre hariç **tezli yüksek lisans derecesi ile kabul edilenler** her dönem için kayıt yaptırip yaptırmadığına bakılmaksızın **8 (sekiz) yarıyıl** olup **azami tamamlama süresi 12 (on iki) yarıyıl**; lisans derecesi ile kabul edilenler için **10 (on) yarıyıl** olup **azami tamamlama süresi 14 (on dört) yarıyıldır**.

Doktora programı için **gerekli kredili dersleri başarıyla tamamlamanın azami süresi** tezli yüksek lisans derecesi ile kabul edilenler için **4 (dört) yarıyıl**, lisans derecesi ile kabul edilenler için **6 (altı) yarıyıldır**.

Doktora Yeterlik Sınavı

- Doktora yeterlik sınavı, güz yarıyılı için **kasım ve Aralık**, bahar yarıyılı için ise **nisan ve Mayıs** aylarında yılda iki dönem olarak yapılır.
- Yeterlik sınavına girebilmek için zorunlu kredili dersleri ve Doktora Seminerini başarmak gerekmektedir.
- **Yüksek lisans derecesi** ile kabul edilen öğrenci **en geç beşinci yarıyılın**, **lisans derecesi** ile kabul edilmiş olan öğrenci en geç yedinci yarıyılın sonuna kadar yeterlik sınavına girmek zorundadır. **Bu süre içerisinde yeterlik sınavına girmeyen öğrencilerin enstitü ile ilişiği kesilir.** 5

Doktora Yeterlik Sınavına Girmek İçin ne Yapılmalı?

- Kredili Dersler ve Seminer başarılı olmalıdır
- Doktora Yeterlik sınavına girilecek dönemde başında Doktora Yeterlik dersi OBS sisteminde seçilmeli
- Belirlenen sınav tarihinden en az 1 ay önce **Doktora Başvuru Dilekçesi, Form-28 ve Yabancı Dil belgesinin** Anabilim Dalı tarafından EBYS ile gönderilmeli

Doktora Yeterlik Sınav Jürisi

Yeterlik sınav jürisi en az ikisi Üniversitemiz dışından olmak üzere, danışman dâhil **beş öğretim üyesinden oluşur**. En az birisi Üniversitemiz dışından olmak üzere **iki yedek üye** belirlenir.

Danışmanın oy hakkı olup olmadığı hususunda enstitü yönetim kurulu karar verir. **Danışmanın oy hakkı olmaması durumunda jüri 6 (altı) öğretim üyesinden oluşur.**

Doktora Yeterlik Sınavı İçeriği

Yeterlik sınavı yazılı ve sözlü olarak **iki bölüm hâlinde** yapılır. Yazılı sınavda başarılı olan (**50/100 ve üzeri puan alan**) öğrenci sözlü sınava alınır. Yazılı sınav süresi en az 90 dakika, sözlü sınav süresi ise en az 60 dakikadır. **Öğrencinin yeterlik sınavından başarılı sayılabilmesi için yazılı sınav notunun %65'i ile sözlü sınav notunun %35'inin toplamı en az 65/100 olmalıdır.**

Doktora Yeterlik Sınavında Başarısızlık

Yeterlik sınavında başarısız olan öğrenci bir sonraki yarıyılıda **aynı jüri tarafından tekrar sınava alınır**. Bu sınavda da başarısız olan öğrencinin doktora programı ile **ilişiği kesilir**.

Doktora Yeterlik Sınavı Sonrası Kredili Ders Alınabilir mi?

- Yeterlik sınavında başarılı olduktan **sonraki dönemlerde kredili ders alınamaz**. Fakat **Yeterlik Sınavı sırasında Jüri talep ederse** aşağıdaki şartlarda ders alınabilir.
- **Yeterlik sınavı jürisi**, yeterlik sınavını başarıran bir öğrencinin, ders yükünü tamamlamış olsa bile, **toplam kredi miktarının üçte birini geçmemek şartıyla fazladan ders/dersler almasını isteyebilir**. Öğrenci, ilgili enstitü kararıyla belirlenecek dersleri başarmak (75/100 almak) zorundadır.

Doktora Tez İzleme Komitesi Ne Zaman ve Nasıl Oluşturulur?

Yeterlik sınavında başarılı bulunan öğrenci için anabilim dalı kurulunun önerisi ve enstitü yönetim kurulunun onayı ile **Yeterlik sınavından sonra bir ay içinde** bir tez izleme komitesi oluşturulur.

Tez izleme komitesi **üç öğretim üyesinden oluşur**. **Komitede tez danışmanı ile enstitü anabilim dalı içinden ve dışından birer üye yer alır**. İkinci tez danışmanının atanması durumunda ikinci tez danışmanı dilerse oy hakkı olmaksızın komite toplantılarına katılabilir.

Doktora Tez İzleme Komitesi Toplantıları ve TİK Raporları

Tez önerisi kabul edilen öğrenci için tez izleme komitesi, ocak ve haziran ile temmuz ve aralık ayları arasında birer defa olmak üzere yılda en az iki kez toplanır.

Öğrencinin Doktora tez savunmasına girebilmesi için en az 3 (üç) olumlu Tez İzleme Komite raporu olmalıdır.

Komite tarafından **üst üste iki kez veya aralıklı olarak üç kez başarısız bulunan öğrencinin enstitü ile ilişiği kesilir.**

Doktora Tez Konusu Önerisi

Doktora yeterlik sınavını başarı ile tamamlayan öğrenci, **en geç altı ay içinde** yapacağı araştırmanın amacını, yöntemini ve çalışma planını kapsayan tez önerisini tez izleme komitesi önünde sözlü olarak savunur. Tez önerisinin verilmemesi veya kabul edilmemesi hâlinde öğrenciye doktora tezi AKTS kredisi verilmez. **Tez Konusu Önerileri web sayfasında yer alan ilgili formlar kullanılarak iletılır.**

Yeterlik Sınavı (Başarılı) → Tez İzleme Komitesi → Tez Konusu Önerisi

Doktora Tezinin sonuçlandırılması için Hangi Şartlar vardır?

Öğrencinin; tez savunmasına girebilmesi için **en az 3 (üç) olumlu tez izleme komite raporu** olmalı, **en az 240 AKTS kredisi** ve **en az 21 Ulusal Kredilik en az 7 dersi** başarıyla tamamlamalı ve birazdan ifade edilecek **yayın şartlarından en az birini yerine getirmelidir.**

Ayrıca Doktora Tez Savunması için **en erken 8. dönem sonunda olunmalıdır.**

Doktora Yayın şartı?

- Doktora eğitimi süresince, doktora yaptığı alanda **hakemli bir dergide yayımlanmış veya DOI numarası almış en az bir adet makale, tez ile birlikte enstitüye teslim edilmelidir.** Makalenin sunulduğu dergiler SSCI (Social Sciences Citation Index), AHCI (Arts and Humanities Citation Index), SCI-Expanded (Science Citation Index) içinde tanımlanan dergilerden olmalıdır.
- İlgili makalenin yayımlanmış veya DOI numarası almış olmasına dikkat edilmelidir. **Sadece Kabul almış makaleler geçerli değildir.**

Doktora Yayın şartı?

- Fırat Üniversitesi Öğretim Üyeliğine Yükseltilme ve Atanma Yönergesi'nde tanımlanan "**uluslararası kitap, uluslararası makaleler, uluslararası kuruluşlarca yapılan bilimsel toplantılar, ulusal kuruluşlarca yapılan uluslararası bilimsel toplantılar, ulusal kitaplar, ulusal makaleler, ulusal bilimsel toplantılar**" faaliyet alanlarından, **yazar sayısına bölünmeden en az bir SCI/SCI-E/SSCI/AHCI karşılığı olan puanı almış olmak da, tüm enstitüler için doktora mezuniyetine esas alınacak yayın şartını sağlar.** Bu fikranın yayım tarihinden önce kayıtlı tüm doktora öğrencileri de bu hükmünden yararlanabilir.

Doktora Tez Savunma Sınav Jürisi

Doktora Tez Savunma Sınavı Jürisi, **üçü öğrencinin tez izleme komitesinde yer alan öğretim üyeleri ve en az ikisi kendi yükseköğretim kurumu dışından olmak üzere danışman dâhil 5 (beş) öğretim üyesinden** oluşur.

Danışmanın oy hakkı olup olmadığı hususunda EYK karar verir. **Danışmanın oy hakkını olmaması durumunda** jüri danışman dâhil **6 (altı) öğretim üyesinden** oluşur. Ayrıca ikinci tez danışmanı oy hakkını olmaksızın jüride yer alabilir.

Doktora Tez Savunması Öncesi İş Akışı

- Öğrenci Mezuniyet Koşullarını sağlar
- Öğrenci Enstitü web sayfasında yer alan **online-1 numaralı form** ile tezini **Benzerlik İncelemesi** için sisteme Yükler
- Benzerlik yüzdesi **<%20** ise onay mailini alır.
- Turnitin Benzerlik onayından sonra **Form-40, Form-41, Form-42 ve Form-43B; Turnitin benzerlik sayfası ve Yayın Şartı dökümanı ile birlikte** Anabilim Dalı Kurul Kararı ekinde EBYS ile Enstitüye gönderilir.
- EYK uygun görmesi halinde Tez Savunma Sınav Jürisi ve tarihini onaylar.

Doktora Tez Savunmasından sonra Neler Yapılır?

- Tez sınavının tamamlanmasından sonra jüri dinleyicilere kapalı olarak, tez hakkında salt çoğunlukla kabul, ret veya düzeltme kararı verir. Tezi kabul edilen öğrenciler başarılı olarak değerlendirilir. **Her durumda Jüri kararı, anabilim dalı başkanlığında tez sınavını izleyen üç gün içinde Form-46 ve Form-47 kullanılarak dan Enstitüye EBYS ile bildirilir.**

Doktora Tez Savunmasından sonra Neler Yapılır-2?

- **Tezi başarısız bulunarak reddedilen öğrencinin enstitü ile ilişiği kesilir.** Tezi hakkında **düzeltme kararı verilen öğrenci en geç 6 (altı) ay içinde gerekli düzeltmeleri yaparak tezini aynı jüri önünde yeniden savunur.** Bu savunmada da **başarısız bulunan veya savunma sınavına girmeyen öğrencinin enstitü ile ilişiği kesilir.**

Doktora Tez Savunmasında Başarılı Olunması Durumunda Yapılacaklar

- Tez savunma sınavından sonra 3 iş günü içerisinde **Form-46 ve Form-47** EBYS ile Enstitüye gönderilir.
- **Tez baskı onayı** almak için tezin son hali Enstitü web sayfasında yer alan **ONLINE-2 numaralı forma PDF olarak** yüklenir.
- Baskı onay maili alındıktan sonra Enstitü Öğrenci işlerinden **6-adet tez kapağı** alınır.
- Enstitü tarafından gönderilen **baskı onay mailinde yazan evraklar ve 6 adet ciltli tez 1-ay içinde** Enstitüye teslim edilir.
- İlgili hafta EYK uygun bulması halinde tez tescil edilir.

Yüksek Lisans ve Doktorada Kayıt Dondurma

Öğrenciler; hastalık, doğum, doğal afet, askerlik hizmeti, yurt dışı görevlendirmelerde mazeretin başlangıcından itibaren; eğitim-öğretimeye devamı engelleyen diğer nedenlerden ötürü devam edemeyecek durumda olanlar ise **derslerin başlamasını takiben en geç iki hafta içinde mazeretlerini belgelendirmeleri ve EYK tarafından kabul edilmesi koşuluyla; bir defada en çok iki yarıyıl ve öğrenim süresince dört yarıyıl geçici izinli sayılabilir.**

Yüksek Lisans ve Doktorada Danışman Değişikliği

Danışman değişikliği, mevcut danışman ve öğrencinin birlikte anabilim/anasanat dalı başkanlığı/program koordinatörlüğüne yazılı başvuru üzerine, ilk danışman atamasında izlenen usul takip edilerek yapılır. **Danışman değişikliği için Form-15 eksiksiz doldurulmalı** ve Enstitüye EBYS ile Anabilim Dalı tarafından iletilmelidir.

Enstitü yönetim kurulunun kabul edeceği zorunlu hâller dışında, **eğitim-öğretim dönemi içinde danışman değişikliği yapılamaz.**

Yüksek Lisans ve Doktorada İkinci Danışman Ataması

Tez Konusu önerisi enstitü yönetim kurulunda kabul edilen öğrenci için; tez çalışmasının niteliğinin birden fazla tez danışmanı gerektirdiğine dair danışmanın gerekçeli görüşü, anabilim/anasanat dalı kurulu/program yürütme kurulunun önerisi ve EYK kararı ile **ikinci tez danışmanı atanabilir**. Atama, ilgili enstitü müdürünün tez konusunda seçeceği **en az bir hakemin olumlu görüşü üzerine yapılır**.

Yatay Geçiş Yolu ile öğrenci Kabulü-1

- **Bilimsel Hazırlık Programına, programlar içerisinde açılan kurslara ve uzaktan öğretim yüksek lisans programlarından örgün öğretim yüksek lisans programlarına yatay geçiş yapılamaz.** Öğrenci alımı durdurulan lisansüstü programlara yatay geçiş başvurusunda bulunulamaz.

Yatay Geçiş Yolu ile öğrenci Kabulü-2

Yatay geçiş için başvuran öğrencinin, başvuru yapacağı programa en son kabul edilen öğrencinin başvuru puanına eşit veya daha yüksek bir puana sahip olması gereklidir. Yatay geçiş başvurusunda güncel sınav belgeleri kullanılabilir. Başvuru puanı hesaplaması Üniversite tarafından ilan edilen güncel puanlamaya göre ilgili enstitü tarafından yapılır. Doktora programları için Bilimsel Değerlendirme Sınav puanı yüz tam puan kabul edilir.

Yatay Geçiş Yolu ile öğrenci Kabulü-3

- Yatay geçiş başvuruları ilgili enstitünün yatay geçiş başvuru formu kullanılarak ve formun ek belgeleriyle birlikte ilgili **enstitüye şahsen veya ilgili enstitünün kurumsal e-posta adresine** yapılır.
- **Yatay geçiş için enstitüye başvuran öğrenci, kayıtlı bulunduğu programda aldığı dersleri ve başarı durumunu, kayıt tarihini ve disiplin durumunu gösteren bir belgeyi sunmak zorundadır.** Enstitü yönetim kurulu öğrenciden başvuru için başka belgeler de isteyebilir.

Yatay Geçiş Yolu ile öğrenci Kabulü-4

- **Lisansüstü programın başvuru koşullarını ve bu Maddede belirtilen diğer koşulları sağlayan, normal öğrenim süresi içinde bulunan, en az bir dönem lisansüstü programda ders almış olan ve aldığı derslerin hepsinden başarılı olan öğrencilerin başvurusu kabul edilir.** Tez döneminde geçiş yapanlar yeni bir tez konusu önerisi vermek zorundadır.

Yatay Geçiş Yolu ile öğrenci Kabulü-4

- Enstitü yönetim kurulunda görüşülmek üzere, yatay geçiş için başvuran öğrenciler hakkında program/anabilim dalından görüş istenir. Program yürütme kurulu/anabilim dalı kurulu, öğrencilerin başvuru şartlarını sağlayıp sağlamadığını ve akademik durumunu değerlendirerek ilgili enstitüye görüş bildirir. **Program yürütme kurulu/anabilim dalı kurulunun görüşü ve enstitü yönetim kurulunun kararı ile yatay geçiş kesinleşir.**

Yatay Geçiş Yolu ile öğrenci Kabulü-5

- Yatay geçisi kabul edilen öğrencinin, danışmanı ve intibakı için daha önce aldığı derslerden kredi ve başarı notıyla birlikte aktarılacak veya muaf tutulacak dersler, program yürütme kurulu/anabilim dalı kurulunun önerisi ve enstitü yönetim kurulunun onayıyla kesinlik kazanır. Yatay geçisi uygun bulunmayan öğrencilerin ise kabul edilmeme nedeni enstitüye bir rapor ile bildirilir.

Yatay Geçiş Dışında Yapılacak İntibaklar

- **Yatay geçiş dışında yapılacak intibaklarda** bir diploma için kullanılmamış olmak koşuluyla bir öğrencinin; enstitüye kaydolmadan önceki lisansüstü programlardan alıp başardığı dersler, enstitünün ders başarı ölçütlerini sağlaması şartıyla danışmanı ve program yürütme kurulu/anabilim dalı kurulunun teklifi ve enstitü yönetim kurulunun kararıyla kayıtlı olduğu programa kredi ve başarı notuyla birlikte aktarılabilir veya muaf tutulabilir.

Doktora Yeterlik Sınavına Nisan-Mayıs ve Kasım-Aralık Ayları dışında Girilebilir mi?

Cevap: Hayır. Belirtilen aylar dışında kesinlikle Doktora Yeterlik Sınavına girilemez.

Doktora Mezuniyeti için Uluslararası Sempozyum Sunumu Yeterli midir?

Cevap: Uluslararası Sempozyumda sunum yapmak sadece **2021-2022 Bahar dönemi öncesinde kayıt yaptıran** Doktora öğrencileri için yeterlidir.

Tez döneminde olan bir öğrenci Yatay geçiş başvurusu yapabilir mi?

Cevap: Evet. Lisansüstü Eğitim-Öğretim Yönergesine göre başvuru yapabilir.

Seminer Sunumu uzaktan Yapılabilir mi?

Cevap: Hayır. Seminer sunumları sadece Yüz yüze yapılabilir.

Seminer dersinden başarısız olan bir öğrencinin ilişiği kesilir mi?

Cevap: Hayır. Başarısız olunması durumunda bir sonraki dönem Seminer dersi yeniden seçilebilir. Dört dönem içerisinde dersin başarılı olması yeterlidir.

Bir kredili dersten iki kez başarısız olan bir öğrencinin ilişiği kesilir mi?

Cevap: Hayır. Dört dönem içerisinde gerekli sayıda kredili derslerden başarılı olunması yeterlidir.

Uzmanlık Alanı Dersi Nedir?

Uzmanlık Alan Dersi, danışman tarafından öğrencilere çalışma alanındaki bilimsel özel bilgi ve deneyimler ile güncel konuların ve gelişmelerin aktarılması, bilimsel ve akademik çalışma disiplininin verilmesi, çalışma alanı ile ilgili literatürü takip yeteneği kazandırılması, bilimsel etik kurallar hakkında bilgilendirilmesi ve benimsetilmesi amacıyla verilen teorik bir derstir.

Ders her dönem ders kaydı sırasında öğrenci tarafından seçilmelidir.

Öğretim Düzeyi	Ders Kodu	Ders Adı	Teori	Uyg.	Lab.	Kredi	AKTS
Yüksek Lisans	xxx1001	Uzmanlık Alan Dersi	6	0	0	0	6
Doktora	xxx1002	Uzmanlık Alan Dersi	8	0	0	0	6

Kaynaklar

1. Fırat Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim Yönergesi
2. Fırat Üniversitesi Uzmanlık Alan Yönergesi
3. Fırat Üniversitesi Akademik Danışmanlık Yönergesi